

3. Brown B., Anthony S.D. Competing in the Age of AI: Strategy and Leadership When Algorithms and Networks Run the World. Boston: Harvard Business Review Press, 2020. 288 p.
4. Westerman G., Bonnet D., McAfee A. Leading Digital: Turning Technology into Business Transformation. Boston : Harvard Business Review Press, 2014. 292 p.
5. Marr B. Big Data: Using SMART Big Data, Analytics and Metrics To Make Better Decisions and Improve Performance. Chichester : Wiley, 2015. 256 p.
6. Гринько, Т., Гвініашвілі, Т., Каліберда, М.С. Стратегічне управління підприємством в умовах цифрової економіки. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-71>.

Канд. екон. наук Олійник Т. І., Лісняк Г. О.

Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (Україна)

МЕТОДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТОВАРНОГО ОБОРОТУ В УКРАЇНІ

Держава активно приймає участь в регулюванні товарного обороту в країні. Це обумовлено тим, що треба брати під контроль всі аспекти, які стосуються товарного обороту. Регулювання товарного обігу на державному рівні включає в себе комплекс заходів різного спрямування, таких як економічні, правові та організаційні, реалізованих послідовно на різних етапах.. За допомогою яких держава впливає на процеси, що відбуваються в сфері торгівлі та на суб'єкти, які залучені до процесу торгівлі. Мета державного регулювання товарного обороту – це в першу чергу створення дієвих та сприятливих умов, які будуть забезпечувати відмінне функціонування галуз. Основна задача – це задовольнити потреби споживачів та стабільність комерційної діяльності в розподілі праці в міжнародному сенсі [1].

Головні завдання державного регулювання торгівлі є :

- розробити, прийняти, контролювати на законодавчому рівні;
- забезпечувати правовий захист інтересів торгових підприємств;
- реалізувати державну політику, яка стосується розвитку торговельно-виробничої сфери створити умови для вільної конкуренції на товарних ринках;
- створити умови для неперешкодженого руху товарів на внутрішньому та міжнародному ринках;
- зняти обмеження в адміністративному регулюванні торговельної діяльності [1].

Торгівля представляє собою сферу, що забезпечує переміщення товарної маси від виробництва до кінцевого споживача. Головним показником такої діяльності є оборот [1].

Необхідно мати на увазі, що обсяг та структура товарообороту на рівні держави віддзеркалює:

- перебіг грошових оборотів у державі;
- соціальний та економічний стан та розвиток держави; стан рівня життя у суспільстві.

На рівні держави здійснюється відповідний вплив на діяльність торговельних підприємств. Існує два види такого впливу: прямий та непрямий вплив (табл. 1).

Таблиця 1

Методи державного впливу [1]

№ з/п	Методи впливу	Характеристика методів впливу
1	Прямий метод впливу	1. Держава контролює дотримання законів. 2. Контролює якість продукції. 3. Регулює правила продажу окремих товарів. 4. Контролює дотримання санітарних норм торгівлі.
2	Непрямі методи впливу	1. Розробка законів. 2. Прийняття законів. 3. Фінансування. 4. Політика за доходами. 5. Регулює експортно-імпорتنу програму. 6. Розміщує державні замовлення.

Державне регулювання ринку можна об'єднати в чотири головні групи методів [4]:

- 1) економічні;
- 2) інформаційно-орієнтувальні;
- 3) законодавчі;
- 4) адміністративні.

Економічні методи є одними із центральних – це державне регулювання цін. Відомо, що ринкова економіка передбачає свободу встановлювати ціни на свої товари та послуги. Тим не менш, така свобода є відносною, оскільки законодавство про контроль цін дозволяє уряду видавати замовлення на регулювання цін на товари та послуги.

Інформаційні методи – це орієнтація учасників ринку зосереджені на наданні виробничих та торгових підприємств з комерційною інформацією, що дозволяє вибрати найкращі способи виконання поточних та потенційних завдань.

Законодавчі методи дають юридичну основу для регулювання ринку товарів, включаючи захист прав власності, підприємців, працівників та споживачів [3, с. 37].

Так, на підставі наданої інформації можна зробити висновок, що роль держави та методи її регулювання є важливими для забезпечення ефективною та безпечною роботи галузі товарного обороту в Україні. Державне втручання може сприяти уникненню порушень та забезпечити дотримання стандартів, що важливо для збереження здоров'я людей та запобігання негативним наслідкам для суспільства.

Список використаних джерел:

1. Державне регулювання сфери товарного обігу. URL: <https://tusovka.kr.ua/news/2019/10/14/derzhavne-reguljuvannja-sferi-tovarnogo-obigu>.
2. Бойко О.О. Державне регулювання товарних ринків. *Ефективна економіка*. 2013. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2433>.
3. Яковенко Р.В. Державне регулювання економіки: конспект лекцій. Кіровоград: КНТУ, 2012. 40 с.
4. Гринько Т.В. Актуальні аспекти державного регулювання інноваційного розвитку України. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2005. № 6. С. 76-80.

Канд. екон. наук Олійник Т. І., Сотула В. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ ПРОГРАМ У ПРОСУВАННІ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНКЛЮЗІЇ В УКРАЇНІ

Економічна інклюзія – процес залучення окремих осіб і груп у формальну економіку, забезпечення їхньої значущої участі, доступу до ресурсів від економічної діяльності. Метою економічної інклюзії є зменшення диспропорцій, сприяння рівним можливостям і створення середовища, у якому всі члени суспільства можуть активно сприяти економічному зростанню та отримувати користь від нього [1-2]. Серед ключових елементів економічного залучення можна виокремити ті, що наведено на рис. 1.